

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu: Pedagogika szkolna

Nazwa w języku polskim:

Nazwa w jęz. angielskim:

Dane dotyczące przedmiotu:

Jednostka oferująca przedmiot: Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych

Przedmiot dla jednostki: Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych

Cykl dydaktyczny: Semestr letni 2020/2021

Koordinator przedmiotu cyklu: dr Małgorzata Bandach

Domyślny tryb protokołu dla przedmiotu:

Zaliczenie z oceną¹

Skrócony opis:

Z założenia, treści pedagogiki szkolnej mają charakter uzupełniający do wykładu i ćwiczeń z pedagogiki ogólnej, który jest obowiązkowym przedmiotem dla wszystkich studentów. Stąd też zakłada się, iż studenci mają elementarną wiedzę o miejscu pedagogiki w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk, a także posiadają uporządkowaną wiedzę na temat wychowania, znają jego podstawowe funkcje, rodzaje i style oraz metody i techniki stosowne w procesie wychowania. Dysponują także wiedzą o głównych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących oraz potrafią wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych. Celem niniejszego kursu jest ukazanie szkoły jako organizacji i instytucji społecznej, na tle szeroko rozumianego środowiska społecznego, w którym zachodzą różnorodne procesy i relacje ukierunkowane na wspieranie rozwoju fizycznego, poznawczego, emocjonalnego i społecznego uczniów, poprzez realizację zadań wynikających z dydaktycznej, opiekuńczej i wychowawczej funkcji szkoły.

Opis:

Przedmiot wchodzi w skład bloku pedagogicznego realizowanego przez specjalność nauczycielską. Znajomość treści przedmiotu pozwoli studentom zintensyfikować swoje przygotowania do profesji nauczyciela, w tym w zakresie planowania własnego rozwoju i awansu zawodowego jako nauczyciela/pedagoga. Treści wykładów i ćwiczeń ukierunkowane są na poznanie przez studentów celów, zadań i funkcji subdyscyplin pedagogiki: pedagogiki szkolnej, w tym wczesnoszkolnej oraz pedagogiki przedszkolnej, a także kształtowanie u studentów umiejętności i kompetencji niezbędnych do realizacji zadań wynikających z dydaktycznej, opiekuńczej i wychowawczej funkcji szkoły, poznawania potrzeb dzieci, problemów i metod ich diagnozowania oraz planowania skutecznych działań pomocowych we współpracy ze specjalistami, ekspertami i środowiskiem rodzinnym uczniów. Obok głównych ujęć teoretycznych i nurtów pedagogiki szkolnej, studenci poznają podstawowe pojęcia pedagogiki szkolnej jako praktyki społecznej, w tym takie pojęcia jak: pedagog szkolny i metodyka pracy pedagoga szkolnego, zasady etyki zawodowej nauczyciela/pedagoga, organizacja pracy szkoły, osiągnięcia uczniowskie, pomiar osiągnięć uczniowskich, ocena osiągnięć uczniowskich, podstawa programowa, program nauczania, program wychowawczy szkoły, program profilaktyczny szkoły, ramowe plany nauczania, autorskie programy nauczania, metody nauczania, indywidualizacja procesu kształcenia, formy kształcenia, specjalne potrzeby uczniowskie, specyficzne trudności w uczeniu się, trudności szkolne, niepowodzenia szkolne, syndrom nieadekwatnych osiągnięć, diagnoza szkolna, gotowość/dojrzałość szkolna, partnerstwo społeczne, awans zawodowy nauczyciela/pedagoga, System Informacji Oświatowej, wewnętrzny system oceniania, Rada Pedagogiczna, Rada Rodziców, Samorząd Uczniowski, Rada Szkoły.

Literatura:

Literatura podstawowa:

1. D. Klus-Stańska, D. Bronk, A. Malenda (red.), *Pedagogika wczesnej edukacji : dyskursy, problemy, otwarcia*, Wydawnictwo Naukowe Żak, Warszawa 2011.
2. A. Klim-Klimaszewska, *Pedagogika przedszkolna. Nowa podstawa programowa*. Polski Instytut Wydawniczy, Warszawa 2011.
3. Z. Kwieciński, B. Śliwerski (red.), *Pedagogika*. Podręcznik akademicki, Warszawa 2003 (Tom 1. I 2. I)
4. Akty prawa oświatowego wskazane przez nauczyciela akademickiego

Literatura uzupełniająca:

1. M. Kościelniak (2019). *Pedagogiczna teoria szkoły. Studium na podstawie niemieckich teorii szkoły*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2019.

¹ Właściwe zostawić.

2. J. Szymaniak, *Pedagogika szkolna*, Wydawnictwo Gdańskiej Wyższej Szkoły Humanistycznej. Gdańsk 2013.
3. R. Nowakowska-Siuta, *Miejsce „pedagogiki szkolnej” w naukach o wychowaniu. Anglosaskie dyskusje i kontrowersje*, „Studia Edukacyjne” 2016, nr 39, 2016, Poznań 2016, s. 47-60.
4. N. Bednarska, *Próba diagnozy stanu subdyscypliny pedagogika szkoły/szkolna*, „Rocznik Pedagogiczny” 2015, nr 38, s. 113 – 126E. Jarosz, E. Wysocka, *Diagnoza psychopedagogiczna. Podstawowe problemy i rozwiązania*, Wydawnictwo Akademickie ŻAK, Warszawa 2006
5. B. Kalinowska-Witek, T. Lewandowska (red.), *Rola pedagoga szkolnego w szkolnym systemie pomocy psychologiczno-pedagogicznej*, Wyd. UMCS, Lublin 2022.
6. B. Bobik, *Próba ujęcia modelu pracy pedagoga w kontekście środowiska szkolnego*, „Kultura – Przemiany – Edukacja” 2020, nr 8, s. 65-75.
7. M. Sałasiński, B. Badziukiewicz, *Vademecum pedagoga szkolnego*, WSiP, Warszawa 2003.
8. Materiały i opracowania metodyczne Ośrodka Rozwoju Edukacji, www.ore.edu.pl

Efekty uczenia się:

1_W
Student posiada wiedzę o przedmiocie i zadaniach, genezie pedagogiki szkolnej jako subdyscypliny pedagogicznej oraz jej związkach z innymi dyscyplinami naukowymi i subdyscyplinami pedagogiki (KN_W15)

2_W Student zna i rozumie terminologię używaną w pedagogice szkolnej (KN_W15)

3_W
Student w zaawansowanym stopniu zna i rozumie podstawowe cele, organizację i funkcjonowanie szkoły jako instytucji systemu oświaty (K_W07)

4_W
Student rozumie i wyjaśnia uwarunkowania procesu edukacji, wychowania, nauczania i uczenia się realizowane w systemie szkolnym (KN_W15)

5_W
w zaawansowanym stopniu zna i rozumie metodykę wykonywania pedagoga szkolnego, podstawowe procedury i dobre praktyki stosowane w szkole, w tym także dotyczące rozwoju i awansu zawodowego nauczycieli/pedagogów(K_W09)

6_W
zna i rozumie etyczne zasady pracy nauczyciela i pedagoga szkolnego(KN_W17)

7_W
zna i rozumie w podstawowym zakresie podmioty działalności pedagogicznej (uczniów, rodziców), rozwój dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, metody diagnozowania ich potrzeb, problemów oraz prowadzenia badań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej samodzielnie i we współpracy z innymi nauczycielami i specjalistami(KN_W18)

1_U
Student potrafi nawiązywać współpracę i porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik informacyjno- ze środowiskiem szkoły i przedszkola oraz rodzicami dzieci jak również innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces, pamiętając o zasadach i normach etycznych zawodu nauczyciela/pedagoga(K_U06)

1_K jest gotów do krytycznej oceny swojej wiedzy i umiejętności, prawidłowego identyfikowania i rozstrzygnięcia dylematów związanych z wykonywaniem zawodu nauczyciela/pedagoga oraz zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu (K_K05)

2_K
jest gotów ponosić odpowiedzialność za zachowanie dziedzictwa kulturowego(K_K06)

Metody i kryteria oceniania:

Udział oceny z danej formy zajęć w ocenie końcowej z przedmiotu:

Wykład: 60%; ćwiczenia: 40%

Formy zaliczenia przedmiotu:

Ćwiczenia – 40% oceny semestralnej:

- aktywność i praca na zajęciach, przygotowanie do zajęć 20 %;

- projekt edukacyjny (projekt działań profilaktycznych szkoły) – 30%;

-kolokwium (pytania otwarte, pytania problemowe – studium przypadku) 50%

Wykłady – 60% oceny semestralnej (zaliczenie pisemne: sprawdzian wiedzy z pytaniami otwartymi)

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się:

Projekt edukacyjny:U_01; K_K01;

Kolokwium (pytania otwarte, pytania problemowe – studium przypadku): W_05; W_06; W_07; U_01; K_01; K_02;

Zaliczenie pisemne/sprawdzian wiedzy: W_01; W_02; W_03; W_04:

Wskaźniki ilościowe:

Nakłady pracy studenta związane z zajęciami:

1) wymagającymi bezpośredniego udziału nauczyciela i studentów:

- udział w wykładzie - 15 godz.
- udział w ćwiczeniach - 15 godz.
- zaliczenie 6 godz.

Łącznie: 36 godz. – 1,44 ECTS

2) niewymagającymi bezpośredniego udziału wykładowcy:

- przygotowanie się do ćwiczeń - 5 godz.
- przygotowanie się do zaliczenia na ocenę - 5 godz.
- studiowanie literatury – 4 godz.

Łącznie: 14 godz. – 0,56 ECTS

ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz. 50

Razem: 2 ECTS

Uwagi:

Szczegóły zajęć i grup

Wykład (15²)

Zakres tematów zajęć:

1. Pedagogika szkolna jako subdyscyplina pedagogiki; główne koncepcje ujęć teoretycznych pedagogiki szkolnej, definicje, struktura przedmiotowa, powiązania z innymi subdyscyplinami pedagogiki i naukami pomocniczymi.
2. Pedagogika szkolna jako dyscyplina praktyczna; podstawowe pojęcia: pedagogika szkolna, pedagog szkolny, organizacja pracy szkoły, osiągnięcia uczniowskie, pomiar osiągnięć uczniowskich, ocena osiągnięć uczniowskich, podstawa programowa, program nauczania, program wychowawczy szkoły, program profilaktyczny szkoły, ramowe plany nauczania, autorskie programy nauczania, metody nauczania, indywidualizacja procesu kształcenia, formy kształcenia, specjalne potrzeby uczniowskie, specyficzne trudności w uczeniu się, trudności szkolne, niepowodzenia szkolne, syndrom nieadekwatnych osiągnięć, diagnoza szkolna, gotowość/dojrzałość szkolna, partnerstwo społeczne, awans zawodowy nauczyciela/pedagoga, System Informacji Oświatowej, wewnątrzszkolny system oceniania, Rada Pedagogiczna, Rada Rodziców, Samorząd Uczniowski, Rada Szkoły.
3. Różne spojrzenia na pedagogikę szkolną:
 - zadania pedagogiki szkolnej w społeczeństwie wiedzy
 - paradygmaty współczesnej pedagogiki szkolnej
 - antropologiczne podstawy pedagogiki szkolnej
 - konwergencja pedagogiki szkolnej i społecznej
4. Szkoła i jej miejsce w społeczeństwie:
 - cele, funkcje i zadania szkoły
 - podstawy prawne organizacji pracy szkół
 - współczesne teorie i koncepcje szkoły i jej rozwoju (teoria enkulturacji)
 - szkoła „ustawicznie” doskonała
 - szkoła jako instytucja innowacyjna i środowisko sprzyjające pracy twórczej
 - koncepcja szkoły jako organizacji uczącej się
5. Pojęcie kultury szkoły:
 - kultura szkoły i kompetencje społeczne
 - kultura komunikowania się i wspierania
6. Niepowodzenia i trudności szkolne – przyczyny i metody ich rozwiązywania. diagnoza, terapia, socjoterapia, profilaktyka, współpraca ze środowiskiem rodzinnym i instytucjonalnym ucznia i szkoły

Metody dydaktyczne:

Wykład audytoryjny z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny, studia literatury przedmiotu (praca własna studenta,

Dane grup zajęciowych

Grupa numer 1

Prowadzący grupy:

dr Małgorzata Bandach³

Ćwiczenia (115 godzin²)

² Proszę wpisać właściwą liczbę godzin realizowaną w semestrze.

³ Dane nauczyciela akademickiego prowadzącego wykład.

Zakres tematów zajęć:

- 1 Aktualne regulacje prawne i ich implikacje dla roli i zadań nauczycieli, pedagoga szkolnego. Awans zawodowy nauczyciel/pedagoga i jego kompetencje. Etyczne aspekty pracy nauczyciela/pedagoga
2. Organizacja pomocy psychologiczno pedagogicznej jako zadanie szkoły. Współpraca szkoły ze środowiskiem rodzinnym i instytucjonalnym – aspekty praktyczne
3. Metody i formy pracy z dziećmi i młodzieżą w szkole:
 - teorie nauczania-uczenia się jako wyznacznik pracy nauczycieli w środowisku szkolnym
 - plan wychowawczo-opiekuńczy w szkole
 - profilaktyka zagrożeń wychowawczych
 - prewencja i interwencja
4. Profilaktyka, przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym
 - trudności wychowawcze
 - uzależnienia zagrożeniem dla zadań rozwojowych
 - agresja w szkole - przyczyny, objawy, zapobiegania; wizerunek sprawcy i ofiary
 - przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym w szkole
5. Metodyka pracy pedagoga szkolnego
6. Współpraca szkoły ze środowiskiem lokalnym i z rodzicami – możliwości współpracy i podstawowe zasady; animacyjna i kulturotwórcza funkcja szkoły,
7. Budowanie wizerunku szkoły: marketing, promocja i public relations w oświacie.

Metody dydaktyczne:

Praca z tekstem, praca w grupach, studium przypadku (case study) dyskusja, metoda projektu (praca zaliczeniowa), studia literatury przedmiotu (praca własna studenta)

Dane grup zajęciowych

Grupa numer 1

Prowadzący grupy:

dr Małgorzata Bandach⁴

Grupa numer 2

Prowadzący grupy:

tytuł naukowy, imię i nazwisko prowadzącego

Grupa numer 3

Prowadzący grupy:

tytuł naukowy, imię i nazwisko prowadzącego

Punkty przedmiotu w cyklach:

Typ punktów	Liczba
ECTS	2

⁴ Dane nauczyciela akademickiego prowadzącego ćwiczenia.